

DEBRECZENI ELLENŐR.

Politikai, közigazgatási s társadalmi lap.

A BALKÖZÉPPÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen hetenkint ötször, u. m. hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

Előfizetési feltételek: helyben hához hordva vagy vidékre postán küldve. Egész évre 10 frt. Félévre 5 frt. Negyedévre 3 frt 50 kr. Egy hónapra 1 frt.

Hirdetési díj: 4t hasábos petitser 5 krajczár. Nagyobb terjedelmű s többihez megjelölt hirdetéseknek leengedés történik. Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr. Nyitóléti költségek minden sora 20 kr. A hirdetéseknek minden sora 20 kr. A hirdetéseknek minden sora 20 kr.

DEBRECZENI SZÍNHÁZ. V. Bérlet 13. szám. Kedden, jan. 26-án: adatik: Hamlet, a dankirályfi. Tragédia 5 felv. Irtá Shakespeare; fordította Arany János. (Rendező Mándoki). Kezdeté 7 óraker, vége 9 után. Budapest, jan. 24.

A podgoriczai ügy ugyan megcsinálta a sok lómat a lapokban; a kedélyek fel lettek izgatva; Európa megremélt, hogy a béke, melyre a continens minden államának oly rendkívül nagy szüksége van, meg lesz zavarva.

Ugyanis akkor, midőn végre kisült, hogy az egész hűhó nem volt egyéb, mint a lómat, midőn kisült, hogy egész Európát a Koller közvádlóügy miniszteri intenciói mellett kardoskodó bécsi „Frendenblatt” kegyeskedett egy kissé felültetni, a „Pesti Napló” a következő megjegyzésekkel kegyeskedik a megnyugtató híreket világgá bocsátani:

A külügyi hivataltól befolyásolt, s jó pénzért minden szolgálatra, még a burkusnak is kész bécsi sajtó tehát azért tulajdonított oly nagy fontosságot a podgoriczai vásári verekedésből kifejtett ügynek, hogy ürügy legyen ismét a már a néküli is alig elviselhető hadügyi budget emelésére, melyre talán a kiirtott veszedély nélkül nem mutatkozhat elegendő loyális hajlandóság parlamentünkben.

Es az a sajtóságos, hogy e tekintetben a magyar lapok tették Koller urnak, s az ennek háta megett álló Andrásynak a legkészségesebb szolgálatot, élén a Pesti Naplóval, mely akkor is, a midőn már megszűnt az ok minden aggodalomra, fenyeget, hogy az

A „Debreczeni Ellenőr” tárcája. Az ő kedveért! MONTAGUE KELEMEN REGÉNYE. VI. FEJEZET. Arden asszony kerestetik. (15-ik folytatás). Arden ur leányát és neje szobalányát szöli be, de csak nagy idő eltelté után lehetett ismét magához téríteni. Az elfoglaltság közepette Arden ur lehvattott. A rendőrfőnök kívánt vele szólni. „Magam jöttem” — kezdte a főnök rokonszenves hang- és tekintettel — „mert gondolom, hogy jobban fogom önnök érthetővé tenni, mint embereim egyike, kik jelenleg kiált állanak.” „Miért?” „Arden asszonyt keressük a gyilkosságot illetőleg.” „Nómet?” „Igen uram. A látszat majdnem egészen meg van állapítva. Borzasztó, hogy ezt énnekem kell önnök mondani, de neje volt az, ki

ország ijedtében minél tágabba nyissa a hadügyi budget megszavazásakor a már majdnem fenéig irtott erszény száját. De ezuttal oly ügyetlenül járt el a Napló a kül- és hadügyminiszter érdekében, hogy a lólatat az első pillanatra fel lehetett ismerni, s hiszszük és reméljük, hogy az ország szorongatott helyzetét tekintve veendőik annak idején a honatyák s a vérendszert szükségten erősítésére nem fogják a Koller által követelendő milliókat könyelműen oda dobni. Van a mi pénzünknek más helye elég.

* A „Magyar Politika” szerint Vivatavics temesvári kereskedőnél, lázító iratokat foglaltak le. Az illető elfogatott s a törvényszéknek lett átadva. A dolog összefügg az újvidéki esettel.

* Mazuranics bán 23-án ismételve tanácskozott Bittó miniszterelnökkel a horvát választási törvényjavaslat stb. tárgyában. A bán tegnapelőtt király ő felsége által is fogadtattott.

* A budgetvita szerdán veszi kezdetét; úgy a bal mint a jobb oldalról már is egész serege a szónokoknak van feljegyezve. — Első szónok Liphay Béla br. előadó lesz, utána Ghiczy pénzügyminiszter fog beszélni. A miniszterek közül Bittó, Trefort, Bartal készülnek szónoklatokra.

* A honvédelmi miniszterium és honvédelmi főparancsnokság közti differenciák — vélelges elintézés e napokban váit befejezték. Mint tudva van, még a Szláv miniszterium idejében vették kezdetüket e surlódások, melyekre a két főhatóság illetékességi körnek nem elegendő határozott definíciója adott alkalmat. Az ellentétek egy izben oly fokot értek el, hogy kiegyenlítésük már majdnem lehetetlennek látszott. Végre a miniszterelnök kísérletre meg a kiegyenlítés s a törvény magyarázására nézve oly formulázást sikerült felállítania, mely minden félreértést lehetőséget kizárja s a szolgálat érdekeinek tökéletesen megfelel.

* Az állam és egyház közti viszonyok tárgyalására kiküldött bizottság ma d. u. 4 óra körül tartott ülésben ismét megkezdte a vallás-szabadság tárgyában alkotandó törvényjavaslat fölötti tanácskozását.

* Az aradi görög keleti püspök megválasztása febr. 14-án fog megjelenni. Jelölve vannak e másokra a következők: Pap Sándor aradi püspök helyettes, Metianu és Popea György.

* A kisebb kihágási ügyeknek közigazgatási hatáskörbe visszahelyezése iránt az igazságügyi miniszteriumban kidolgozott törvényjavaslat a következő alapelvekre van felvetve: Az igazsági és belügyi miniszterek felhatalmazandók volnának egyetértőleg megállapítására azon rendszert természetű s más kisebb kihágások ügyeknek, melyek első fokú elintézésére a közigazgatási hatóságok, illetőleg a szolgabíró illetősége alá helyezendő. A szolgabíró ítélete ellen volna helye a fellebbezésnek még pedig az első folyamodású kir. trszédek, melyre a kir. ügyész részvétele mellett végérvevényesen határoz, azon egy kivétellel, ha az ügyész a törvényszék felhatalmazásától eltérőleg az esetben büntényt lát, midőn is az végelondított végett a kir. táblához terjesztendő fel. A szolgabíró eljárásának azon ügyekre vonatkozó ellenőrzése a közügyek és a helyi ügyek között, melyek a szolgabíró által elintézték, amelyekről kimutatás terjesztendő be a kir. ügyészhez, ki ha a közigazgatásilag elintézték

nek, kik lakásokat adnak bérbre, nagy számban találhatók Northgate-ban. Harczának, kik nem a lakanyákon kapják élelmi szereiket, naponként ellátogatnak ez utcába, s az egész hosszú utca vízhangzik a kardosorompólés sarkantyupengés és erős lábdobogástól, ha a nemes harcosok engedélyt kapva kimehetnek. Az utca legnagyobb része csak ezekkel foglalkozik. Megesik néha, hogy Northgate-ban olesó mulatságok is rendeztetnek, akkor leginkább ha valamelyik házban egy üres szoba kapható; a tulajdonos ilyenkor nem győz szavakat lenni, hogy az eloadás nagyszerűségét méltólag elcserhesse.

Az időben midőn Latta Alfréd Brixtonban meggyilkoltattott, ez utcának egy ily házban szüneten tartózkodott egy társaság, a melynek tehetősége azonban legkevésbé sem állott arányban az elismeréssel a mit ott arattak; legalább így vélekedtek a főnökök. Külséje elég melancholikus volt. Egy piszkos és rongyos vászonnal bevont nagy tábla hímblódozott kint az ajtó fölé felakasztva, a melynek az lett volna célja, — képlettegg kifejezni azon csudálatos dolgokat, melyek bent láthatók. A festményt azonban az idő módfelel megromgálta már. A kép a walesi herceget nevével és gyermekeivel ábrázolja; a hercegi család körül nagy, kiváló államférfiak csoportosulnak, né

gyben büntetnek tényálladékat véli felismerhetni, intézkedik annak újabb ellátás czéljából a kir. törvényszékhez való áttétele iránt.

* Az állami tűzkárbiztosítás ügyében még e hó folyamában, a belügyminiszteriumban szakértőkből álló enquette fog tartatni.

Külföld. Franciaország. Hosszu évek meddő küzdelme után végre felviradt az alkotmányi törvényjavaslatok tárgyalásának nagy napja. Franciaország e perczekben a váluon áll. — Ezen, jövő kormányformájára oly nagy befolyással bíró törvényjavaslatok védelmezésére benyújtjuk Vautavon vállalkozott. A vita első napja rendkívül zajos volt. A különböző pártok alkalomszerűen találtak saját véleményüket tüntetéssel nyilvánkoztatni, így a jobboldali Lacombe a monarchia mellett szólalt fel, a legitimista Crayon Latour, Chambord királyságáról beszélt, s végre a baloldali Leonel szinte a javaslat ellen szónokolt. A hatalom át ruházási javaslat, melyet a 30-as bizottság még a mult év július hó elején készített, s mely tárgyalás alá csak most került a következőzön szól:

1. Mac-Mahon tábornagy tovább gyakorolja funkcióit, melyekell fölruházatot, köztársasági elnök címmel, hatalmának egész tartamára állt. 2. Egyedül a miniszterek felelősek a kamrák előtt egyenlőleg és együttesen. — A köztársasági elnök csak árulás esetében felelős. 3. A törvényhozó hatalmat a képviselőház és a senatus gyakorolja. 4. A képviselőház egyenes, általános választási jog után választatik a választási törvényben foglalt feltételek alatt és kikötések mellett. 5. A törvényhozó hatalomban osztozó senatus részben a köztársasági elnök által nevezetik, részben választatik ama formák és föltételek mellett, melyeket az erre vonatkozó törvény meg fog állapítani. 6. Az elnöknek joga van foleszlatni a képviselőházat. — Az új választások hat hónap elhalasztásáig. 7. Az elnöki hatalom megszüntével történék az bármilyen okból, a miniszterek azonnali összehívják a két kamarát congressussá. 8. Két egyetemi kamara azt fogja tenni, mit az ország jöletle kíván. 9. Mac-Mahon tábornak hatalmának tartama alatt az alkotmánytörvények revíziója a kongressus által csak a köztársasági elnök indítványára történhetik meg.

* Törökország. A török montenegrói viszály békes megoldást nyert, még pedig úgy, hogy a porta követeléseivel alább hagyott. A nagyhatalmak konstantinápolyi követői reá bírták ugyanis Törökországot, hogy a podgoriczai ügyben büntő montenegróinaknak, delegatúrák szerinti elítélésétől lemondva, tőlük utasokat küldjön Cetinjébe, s egyezzen bele a török katonák gyilkosai ellen, szertani törvényes mintáira alkotott vegyes bizottság által keresztül vezetendő vizsgálata. Az ítélet végrehajtása mindenesetre montenegrói területen történik.

* Spanyolország. Alfonso a bask tartományok szabadságai tisztelgethen tartást megígérte. A karlistákhoz manifestumot intézett, melyben a visszatérőknek kegyelmet kínál a tisztelnek a királyi hadseregbe hason rangban leendő elfogadását ígéri.

* Németország. A polgári házasságra vonatkozó törvényjavaslat, mely ellen oly sok küzdelem vívottat rövid időn törvénynyé válik. A birodalmi gyűlés 3-ik olvasásában elfogadta, s mi talán legjobban jellemzi az e tárgy körüli lázas sietést, azon pöndintásvány is a gyűlés helyeslésevel találkozik, hogy az országos kormányoknak megengedessék e törvény azonnali életbe léptetése.

Az Ofenheim-féle bünper. * Mióta ez érdekes bünper folyamáról lapunk nem hozott vázlatos tudósítást, — az óta mindig tartanak a tanulmányok.

kik, hogy a közönség által másoknak ne tartassanak, mind névvel vannak megjegyezve. — E diszcs, tagadatlan „főséges” társaság nagy csudálkozással látszik, egy, minden alakú és nagyságu viasz-lábcsoport szemlélésébe elmerül e lenni. — Hogy azonban a kép teljesen legyen kiegészítve, annak jobb felőli részére egy külön királyi páholy van festve, melyben maga Angolország királynéja ül, fején nagy kálappal, mely alól oly „kedvesen” tekint övére. A festmény alatt egy nagy fekete táblán óriási fehér betűkkel a következők voltak olvashatók: „Gover királyi viasz-bágyjüteménye. Az európai koronás fők oltalma alatt.” A királyi oltalom” azonban mint látszott nagyon keveset használt a viasz-báb gyűjtemény tulajdonosának, mert azok bizony számandó állapotban voltak; és a tulajdonosok egyike, hasonlóan Máriuszhoz, ki Carthago romjai fellett kesereg, ilt gyűjteménye mellett. — E tulajdonos egy rendkívüli fiatalnak látszó, szép arcú férfi volt; arczát selyemfomágu barna szakkal környezte; szemei égszínkékek valának s az egész alak hasonlított Michel Angelo szentjéhez. Arczvonásai, szorosan véve, nem voltak oly rendkívül szépek, hanem az ártatlanságnak egy bizonyos kinyomata volt azokon észrevehető, há az igazat megvalva, a földkerekségén aigha lehetett nagyobb miszarral találni, mint A l i s o n a K á r o l y volt.

Voltak tanuk, kik Ofenheim előnyére tettek vallomásokat, de a nagy rész ellene nyilatkozott. A tegnapielőtti tárgyalás alkalmával Petrino azt valja, hogy a társulat nem károsított a telekbevételek által.

Jablonowsky herceg szerint az építési szerződés Ofenheim érszakolása nélkül fogadtattott el az igazgatóság által. A talpalk jó anyaguak voltak, a vasutépítés, ennek bevézése után, jóállapotban volt. A vallomás bevézése után a védő azt a kérdést tette fel tanu előtt: megrendült-e bizalma most Ofenheim iránt. Tanu erre azt felelé, hogy bizalma Ofenheim iránt most ép oly teljes, mint az előtt volt.

Magyarország néptanítóhoz. A második egyetemes tanitógyűlés több oly fontos határozatot hozott, melyeknek életbeültetése nem egy pár hónap, hanem csak évekig tartó működése után lehetséges. Ezen határozatok legnagyobb része s általában közoktatásügyünk nevezetesebb kérdései főkép az országgyűlés intézkedésétől függenek s ennélfogva mi, mint a második egyetemes tanitói gyűlés határozatainak végrehajtói, hivatva érezzük magunkat, hogy önöket, t. Kartársak, arra figyelmeztessük, hogy a közölgő képviselőválasztások alkalmával a közös érdeket szemelőtt tartva, hazafiúi kötelességükkel is megegyezőleg működjenek.

Nem törekszünk mi önök egyéni meggyőződését egyik vagy másik politikai párt irányában megintatni, hiszen a közoktatásügynek, mint országos ügynek emelése egyáltalában nem pártérvék s azt minden képviselőnek melegen felkarolnia hazafiúi kötelessége: azonban bizottságoknak tartjuk felhívni becses figyelmüket arra, hogy épen a képviselőválasztások alkalmával leginkább lehetséges érvényesíteni a közérdeknek azon kívánalmait, melyekre önök, mint szakférfiak, kiválóan hivatattak. Különösen szükséges ezen irányban közreműködni, midután a jövő országgyűlés lesz hivatala a második egyetemes tanitógyűlés eddig meg nem vitatott határozatainak tárgyalására.

A néptanító ügye kétségkívül országos érdeki ugyan, azonban a legszentebb törekvések is elvesznek nyomtalanul, ha azok, kik első sorban hivatnak ezen törekvéseket megismertetni, hallgatnak s az k érvényesítését végett szavukat nem emelik fel. Legyen elvégre a néptanító testület is ondlóvá s a néküli, hogy a ház közös érdekeivel szemben külön önöl ö hasznot akarja létesíteni, a mirebizonyval egy magyar tanító sem gondol, mutassa meg ezen ondlóságot az által, hogy saját érdekeitől midőntudni is tud. — Kartársak! mi elvárjuk tőletek, hogy a képviselőválasztás alkalmával adotok befektetése által a választói jogot megszerzenni igyekezzetek s a szavazásban mindnyaj n részt fogtok venni a néküli, hogy mint magától érthető, a tanitói kötelességeitek pontos és lelkiismeretes teljesítését csak egy pillanatra is szenelel tévesztetitek s hogy csak oly jelöltö adjátok szavazatokat, ki a közoktatásügy fontosságát felismeri s azért működni is képes! Budapest, 1875. jan. 0-én.

A második egyetemes tanitógyűlés 50-es bizottságának nevezhen: Péterfy Sándor, Simay Is. ván, élnök.

Fővárosi levél. Budapest, jan. 22. (Vége.)

A másnapi gazdaszenny álarozos bába is el kelle mennem. Bizony ez is megfoghatóké hajtani híreim! Közönsége ugyan hasonlíthatlanul diszesebb a va-ármapi redont-bálok csirke-főző zárgyalvánánál, de különösen distingváltt álczsónok, csak nem akarnak megjelenni itt sem. Hanem más fajta, a m o l y a n álarozos buncsók száma azután légió; meg a felsőkabátos, sáros szizás férfi serg is tolong egymás hátán. A termek tehát tömve vannak, s ez a fő, mert a jótékony célra szánt bevételt nagyban növeli.

Ha szorosan vette az ember arczát szemügyre, egy akkor legalább tíz évvel idősebbnek tűnt fel, mint első tekintetre, s szív- és lelkijóságáról való eszmének, ha bár az teljesen el nem mosdott, sokat és nagyot vesztett. Tekintete oly jóságos és barátságos, hogy lehetetlen öt rossz embernek tartani; és megis most fogsikorgatva és rossz csillagzatát átkozva állt itt, de oly édes és jóakaró tekintettel, mint akár egy hindu, ki fehérr urat alázatos barátsággal köszönti, de a mellett szívesen a legvadabb átkozással egy angyal jóságos tekintetével illeti.

„Tudni szeretném,” — morgomá — „hogy hova mehetett az a vén ostoba! Ugy veszem észre, hogy a hasznontalan kezdé eszté vesztieni. Kiváncsi vagyok, hogy legelőzelebb hová megnélt! Holnap kezdődik it a nagyvásár s mi bátran jartathuk be sátrunkat.” Canterbury-ban a nagyvásár, különösen az alsóbb osztályú népél, valóságos esemény szokott lenni s néhány napon keresztül, a baromlóvári ideje alatt, a lakosság nem kis buszuságára, valóságos dobzódásokat vittek végre. (Folyt. köv.)

meretes örökjüvünnepe lovagunk, ki véletlenül lebukfecczeven lováról, hogy a nevető környezetét más nézetre bírja, a feltápaszkodás után ujjal megkísérli a maláros korlát átugrását, hogy ugyanazon szomorú eset — helyesebben esés — érje a lovasenyi közönség hahótázó mulatságára.

Leo.

FARSANGON*)

II. Bal alatt.

Van páholyuk nagysádeknek? Csak képzeli, már nem kaptunk. Ugy hát a ruhátárba menjünk. Különbözik nem is bányuk, hogy nem kaptunk páholyt; a ki táncolni akar, jobb ha lemegy a táncterembe. (A ruhátár szülőfalója; a felöltönyöknek lehetőleg sorban kell helyet csinálni; e mellett a báli ruhákban is még mindig van igazítani való.)

Na menjünk gyermekek! Csak egy kissé várjon meg mama, míg a fodorokat kiegyengetjük.

Itt van már a bánya? Oh igen, már jó negyed óra. — (A terem bejáratánál a mamának is akadt egy kísérője.)

Itt talán legjobb lesz helyet foglalni, itt kevesebb a légvonal.

De általában véve nem mondhatni, hogy a terem elég meleg volna.

Majd, fölmelegszik az, ha egy darabig táncolunk! Ty! már az első francia következik.

Szabad kérnem ez első négyesre? Kösönöm, már van táncosom. De hol van Bánfalvi? — még nem is mutatta magát, pedig már alakulnak a colonnek. Nem látta kérem azt a Bánfalvit?

Hissen épen én is öt kereselem, ő a vis a vism; már keünytelen vagyok más után nézni. Oh az a csuf Bánfalvi! — na itt van ni, már kezdik a négyest, s ő sehol sincs.

(A francia négyesnek már felét is eltáncolják, midon a várvavárt Bánfalvi nagy sietve elő jön.)

Mindenütt kereselem nagysádat, hol voltak? No maga ugyan szépen tett velem, hiszen van egy óra, hogy itt ülünk.

Most már pedig vis a vism nincs; Berti mással szegődött.

Jól tette; csak azt bánom, hogy miért is vártam magára. Legalább hatan kértek e négyesre.

Ezer bocsánat. Higgye el nagysád, hogy megvártam bármivel az elkésztést, de nem én vagyok a hibás.

Talán bizony még én? Ah dehogyan! — a bérkocsira vártam. De mindjárt lesz nekem más vis a vis-m. Vis a vis kerestetik!!! (több hang, no ennek is jókor jut eszébe a vis a vis, mikor már a pastourelle következnek.)

Bánfalvi! Bánfalvi!!! — ugyan Bánfalvi!!! — csak nem gondolja talán, hogy illi kösön felállva, neveltségessé tegyen magamat?

A mint parancsolja nagysád! — de hát szabad kérnem egy másik négyesre? Maga ugyan nem erdemlené; — de hát melyiket gondolja?

A harmadikat kerüem. Arra vagyok; — hanem a másodikat. Arra meg nekem van már táncosóm, meg a negyedikre is; — hanem ha az ötödiket parancsolja nagysád?

No hiszen arra majd holnap rákövetkeznék a sor. Maga ugyan szépen tett velem; menjen; — soha sem nézek rá többé.

De kérem édes jó nagysád, helyre hozom hibámat.

Menjen, menjen! (és el is ment.) Már most kivel táncoljuk a második francziát? — Várhídy is igérkezett Váradról. — de mamája beteg lett, s nem jöhett. Eh! majd csak akad valaki.

Hát kedves Irmám! — hol táncoltál? mindenütt néztelek, s nem láttalak.

E jeles karcolatokat „Tárca” helyett itt közöljük, nem akarván sem az egyik, sem a másikat olvasásotól huzamosabban megfosztani t. olvasóinkat. Szerk.

Ugyan kérlek, ne bosszants! (tableau). Könyörgöm, ha megnyerhetném a második francia négyesre? (Megkönnyebbült kebellet.) Kösönöm. — ha ugyan még nincs elfoglalva, a háromszögű tudorokalapon lapozgat) — nincs, nincs; — e szerint elfogadom.

Jertek leánykák, — ideje hogy bemutassalak a bályánának.

Hát okvetlenül szükséges az mama? egy látom én, hogy tizedik sem teszi.

Arról én nem tehetek, ha az illem szabályait nem tudják, vagy tudni nem akarják. Azt csak nem kívánhatni, hogy a bályána kereszen fel minket, — kiket legnagyobb részben most lát először.

Hát menjünk! A bályána körül néhány nő és fiatal leány csoportosult; mindenkihez van néhány kedves lekötelező szava, miközben beszédes okos szemmel az illetőre nyájasan tekintenek. Néhány fiatal ember is kötelességének ismeri megköszönni, hogy néhány szóval mulattassa a kedves bályánát. Korosabb férfiak közül, alig egy-egy vállalkozott a szerepre, hogy Cicerone-ként felajánlja magát; legközelebb meg a táncvigalomban sem látta szükségének megjelenni. — Ezt is az országos ropp következményeinek kell felrótnunk?

Jaj be kedves egy uriaszony az a bályána kedves nénikém.

Ugye nem bántad meg, hogy bemutataltak?

Sőt nagyon sajnáltam volna, ha nem történtik. Hanem, mivel Irmával egyformán vagyunk öltözve, azt hitte, meg névémek meg nem mondta nevemet, hogy nővérem vagyunk.

(Magában) Nem hiába ki nem állhatom az iker ruhákban.

A négyesek, fúrge csárdások egymásután lezajlanak, a hoppers polka is kivette a táncrendben számára kiszabott részt; mit a neki buzdukt tűzvéri fiatalág meg nem elégelev, hogy volt, hogy-gyal urjázott, — s ismételve lón a szeleburdi tánc. Majd elkövetkezett a lepke-tánc (cotillon) idegfeszítő stadiuma is. A requisitumok egymásutánja kellő rendbe hoztán, minden előtt az előtáncos magában járta körül csinos táncosnőjével a szabad tért; majd szabad lett a hajráverseny, — mely annyira fokozódott hevületben, hogy az előtáncos s vállalkozó segédjeinek ugyancsak meg kellett fizetnie a szilárd akaratot, hogy a nekizdukt hullámokat kívánt medrébe visszaterelev, új meg új kifejlődésű mutatványokhoz kezdhesen. Minden ily egyes darabnak az lett kellehetlen sorsa, hogy a legvégén összegyüldögött, s a neki szilajult kedélyeket és tánczyindert, újra nagy bajjal kellett mindanyiszor lecsillapítani.

Ez alatt a buffeten is alakultak az egyes kottériák; történetek szelid és élesebb természetű pikáns megjegyzések, egyes nem épen mintaszerű béli öltözékekre; — tánczodorra; feszes vagy görbe testtartásra; nekivevült csárdás közti arcz fintorlatokra. E megjegyzés többnyire helyeslo kacagás, kivételképen csön-des ellentmondás által lönök kísérve. — Egy dénk kis menyecske azon általános megjegyzést kockáztattá, miszerint itt csak az a rossz, hogy az ember azt sem tudja, kivel tánczol, mi máségy van ez az udvari bálokban! — Egy másik tüzes szemű kifogástalan öltözékű delnő pedig azon várakozása nem teljesültét adta tudni, hogy neki mint helybelinek a bályána magát bemutatattni elmulasztotta. Azt hogy talán neki kellett volna magát a bályána előtt bemutatnia, sehogys nem akarta capirozni. — Mind ezen hevíto jelenetek alatt sem akart a tánczeremmé alakított színház belseje fölmelegedni. — Az idő is eljárt; kezdtek a zsebhórákat nézegetni. A tánczerem urúni kezdett; — kevés idő alatt ki is ürült az. Más helyiség népesedett meg, hol Oláh Józsi hallgató magyarnótái közben, a pezsgós palackok nyakai ölegetéséi nyújtottak némi kárpótlást az eltávozott karsu derekakét.

Debreczeni színház.

+ Szombaton, jan. 23-án adatott „Le e r k i r á l y” Schakespeare-től. Fokozódott kíváncsisággal néztünk ez est elé, Rónai művészi

alakítása hiányában alig mertünk sikerült előadást remélni. Takács tehetségében biztunk ugyan, de nem hittük hogy gyenge hangja a vén király dühökítőreitéit kellően kifejezhesse. Takács azonban többet nyújtott mint remélni mertünk, de ennek daczára a mitől féltünk mégis beteljesedett. Látszott a gondos tanulmány játéka minden mozzanatában, néha alaktitása oly kitünően sikerült hogy a közönség egy percze tüntetni kezdte, mintegy zajos tapsával akarta kifejezni, hogy egy percze feljött Rónait. A „bolond megőrülök” felkiáltásával végződő jelenet ösztintén mondjuk, kívánni valót alig hagyott fenn. De gyengébb volt a vihar jelenete. Itt Takácsot kimerültnék tapasztaltuk, örvöngő szavaiba nem tudta azt a borzalmas erőt önteni, mely a közönség ideget kellő feszültségbe hozhatta volna. Elte kintve mindazonáltal a természet mostoha-ságából származott csorbától, az alakítás kellően sikerült.

HELYI HIREK.

Rabló-történetek. Ceschia János helybeli kereskedő megbízott segédje egy érmelkői szőlőshégyről, honnan bort hozottot D-breceben, épen hazatérőben volt, midon a mult heten pénteken a Léta alatt levő korsmában éjszakára a bort hozó szekeresekkel együtt meghátni szándékozott. 9 óra tájban fegyveres rablók törtek szobájába, és pedig szerszerint hármán, kiknek vezére magát a hírbélt Dobos Gábor néven meg is nevezte, hogy pedig kellő tekintély legyen, éles baltáját a megtámadott ifju elé az asztalra vágta, s több darab revolvert mutogatott előtte; azonban a pénze átadására felhívott ifjúnál ilyes valami nem létében nem boldogult, hanem társával leült borozni, de csakhamar az előbb távolról, majdan pedig a kint álló 3 lovas szeker maradt 4-dik rablótól származott kettős fegyver-lövés veszélyre figyelmeztetve a rablókot s miután a hatal egyen löfégyvert elvettek, s az ez által parancsolt pár itze bort megitták — minden sietés nélkül szekerökhöz mentek s azon eltávoztak, azonban alig haladtak néhány ólynre — a kocsioldó rabló ostort el-ejté, s ekkor Kovács György névű helybeli szekerest szölittek fel, saját ostora átadására, mit az készségesen szolgálatot át a „tekintetes rabló uraságoknak. Csakhamar egy bi-harmegy csendbízott és legényei érkeztek meg a színhelyre, kikől származott az emlitett távolról hallott lövés, melyet azok az előttük ismert rablótörzskodási helyre, a Nagyléti „Osinos” korszmára Vértessé alót tettek, de meg a rablók ott voltak, közelebb jönni nem merészeltek. Ekkor derült ki, miszerint a rablók a szintén emlitett három lovas szekeret, épen a most egy éve nálunk a gazdasági intézetnél elkövetett módszer szerint egy megtámadott, lövésekkel illetett és kirabolt Vértessé közeli uradalom bérletjéről erőszakosan requiráltak, és hogy szintén azon napon egy vértési korszmást, a ki pedig Dobosnak rokona, ezen országos hirre szert tett rabló összevagdossot, és mégis hosszú időn keresztül folytatott és még egyre folyó vakmerő gyilkosságai és rablásai a törvényes közegek minden legkisebb megtorolásai nélkül vannak; és — még úgy látszik — lesznek.

Ugyanezekről az eseményekről más forrásból a következő tudósítást vesszük: A híres rabló Dobos Gábor a vidéken újra megkezdette gazdálkodását. Folyó hó 22-én este felé Vértessé Debreczen között harmad magával egy ösmeretlen nevű Debreczenből utazó református papot támadt meg az uton, s azt pénzétől mely csak is négy forintot tett, kirabolta. Innen egyenesen a vértési határban lévő Goróv-féle tanvára mentek és ottan Kepes nevű ott gazdálkóló egyentől kocsit és két szép lovát elraboltak. Képestől ezenkívül elrabolták még 3000 és egy pár száz forintot, mit azelőtt való nap dohány árába kapott. Kepes a további zaklatástól úgy menekült meg, hogy a pénz átadása után egy oldalszobába lépven be, annak ajtaját behúrol hirtelen magára zárta és egy más ajton a házól kiszaladt. Innen a rablók kocsin szinte a Vértési határba évet Varga György tanjárára mentek rabolni, hol Varga Györgyre red is löttek, de nem találták. Ezután behajtottak Vértessre, hol a kántorköröz-

mába mentek be bort inni és rabolni, ita korszmást megölték, de nem halálosan, bündáját és némi ruhaneműit elrabolták. Erre Vértessen a lakosok lármát ütöttek, a harangokat félre verték; a minek folytán a rablók kocsira ültek és sebesen Nagy Létára hajtottak, hol rablásaikat halatlan vakmerőséggel szintén elkezdették. Létán elsöben is a város kello közepén Varga Györgyöt rabolták ki, hogy menyinyi pénzt vittek el tölle nem tudni, mert Vargát és feleségét kegyetlenül összeközték, úgy hogy szöllani nem tudnak, s életökhöz kevés remény van. Varga Györgyöt Arva Sándorhoz mentek, de Árvának csak felesége volt hon, kit szinte megközték. Ettől elraboltak 500 forintot bankjegyekben, 170 forintot régi huszasokban, 50 darab tallért és 10 darab aranyat; azonkívül némi ruhaneműket. Ekkor már Létán is észreverték a lakosok a rablást, s lár-mát ütöttek, a mire a rablók a Képestől rablót kocsira gyorsan felugrártak és a lehető leghesebb hajtással Álmold felé elhajtottak. Mindezen elő sorolt rablásokat esteli 6 óráról 8-ig teljesítették. Vég József és Tarján nevű léta lakosok midon az ütött zajt hallották, puskára kaptak, de már ekkor a rablók elhajtottak sebesen; így ökt gyalog nem követ-hették, a közelében lévő léta lakosoktól hiába kértek lovakat, a melyeken sikerült volna öket elérni, azok a kért lovakat töllök szépen megtagadták. — Közik: Beeske Bálint, Tarcsay Lajos.

A gazdaszálon jelen volt hölgykösoruból, nyomai mulatsátsból kimaradt V a r a d y Emma urhölyg neve, mit is ezennel kedves kötelességnek tartjuk utánpótlóni.

Bacsó Lujza k. a pár napig ágyban fekvő beteg volt, ma azonban már felkelhetett, s ha csak valami közbe nem jö, szombaton, jan. 30-án fog Mártáiban felépni.

Hollander táncantató próbált adott tegnap este növendékeivel a Jónász-féle vendéglő gyönyörű, s táncmulatságokra a színház után első sorban alkalmas helyiségeiben. — A növendékek egy a társas táncok különböző neibeiben, mint a régi táncokban, melyek a csinos testtartás és mozgás végett tanítottak meglepő ügyességet fejtettek ki, s a szölk, már t. i. a maguk, mert ezek voltak főleg jelen, nagy meglepéssel szavaztak az ügyes tanítónak köszönetet. A próbáknak 10 óra után lett vége, s ezt a jelenlöt felöttek kedveléssé táncmulatság követte, mely általános pezsgő jövedt mellet, reggeli 4 óráig tartott.

Hamlet holnapi előadására felhívjuk a közönség figyelmét, s annyival is inkább, mert e darabot legközelebből derék tanárunk Géressy Kálmán felolvasásai után már volt alkalma a nagy közönségek dramaturgiai és esztetikai szempontokból mélyebben tanulmányozni. E tanulmányozás után a holnapi előadás kettős érdeklötéssel fog birni, s mi reméljük, hogy Hamlet tele házat csinál.

A szinügyegylet választmánya folyó hó 30-án, d. u. 3 órakor a városláza kis tanácstermében ülést tart. Ez ülésen színesztüinkre nézve igen fontos ügyek fogván tárgyalatni, figyelmeztetjük a t. választmányi tagokat, hogy az ügy érdekében minél számosabban jelenjenek meg.

Meghívás. A kertészeti egylet tisztújító közgyűlést a városláza kistanácsteremben 1875. január 31-dikén vasárnap délután 3 órakor fogván megtartani, ezen alkalomra a t. cz. tagok tisztelettel meghívotnak. Kelt Debreczenben, 1874. decz. 31-én tartott választmányi ü. ésből Simonffy Imre, egyleti elnök, Szathmári Sándor, egyleti jegyző.

Az Atheneum kiadásában megjelennek, s hozzánt beküldettek: „Gr. Gyulai Lajos Naplótörzskéiből” 1814—1834. Kiadta gr. Kun Géza. 261 lap. Ára 1 frt 50 kr. — Rajzok és Tanulmányok. Irta Szilágyi Sándor, két kötet 351 és 377 lap. Ára e kötetek 4 frt. E jeles történeti becsü művek mindeik helybeli könyvkereskedésben kaphatók.

Palfordulása levén ma, és pedig minden legkisebb ködöl ment idövel; e szerint a jóslatnak amaz ismeretes és Palfordulásának köddel leendő bekövetkezéséhez kööt állítása a különben azt elhívó részére boldog megnyugtatólag szolgálhat.

Figyelmeztetésül. A választók összejírásánál tapasztaltatott, hogy sokan léteznek,

kik talán tudtokon kívül évi adókból csak igen csekély részszel vannak hátrányban: an-nálfova, nehogy kiessenek választói jogok gyakorlásából, figyelmeztetnek, miszerint adó-hátrányaikat még e hó végéig okvetlen fizes-sék be.

Azon egyén ki pénteken a Kocpekzi-féle sörcsarnokból talán tévedés folytán, egy barna selyem-esernyöt saját kopott esernyőjével kicserélvén — elvitt: felkérjük, hogy ugyan azon vendéglőben, igaz tulajdonát a „szerzett” idegen tárggyal mielőbb vissza cserélni becsületbeli kötelességének ismerje.

A földmívelés- ipar- és kereskedelemügyi m. kir. miniszteriém a következő rendeletet küldte meg a törvényhatóságoknak. Tudomásomra jutott, hogy az ország különböző vidékén egyes vállalkozók új méter súlyokat és őr-mértékeket árulnak, mely mérökészületek a bécsi hitelesítő hivatal befolyéval vannak el-látva. Miután a magyar korona területére nézve az 1874. évi VIII. t. cz. alapján kiadott hitelesítési rendszabály bir kötelező erővel, melyben az új méter súlyok és egyéb közhaszná-latra szánt mérő eszközöknek hitelesítési módja meg van határozva, csak oly mértékek használhatóak a közforgalomban, melyek egy az idézett törvény alapján felállított mértékitelesítő hivatal által lettek megvizsgálva, és a magyar koronát mutató bélyegeket ráütése által lettek hitelesítve. Minden más bélyegző, mint a magyar koronával bélyegzett mérökészületek és készületek mint érvénytelenek elköbozandók, azok pedig kik ily mérő készületeket árulnak vagy használnak meg azonkivül 100 frtig terjedhető pénzbírsággal büntetendők. Ennek folytán felhívom a trváhatóságok és a közönséget a most mondottakra figyelmeztetve, s a legszigorúabban örködjek az iránt, hogy más országokban hitelesített nem magyar bélyeggel ellátott súlyok őr-mértékek s egyéb mérökészü-ök közforgalomba ne helyeztessenek. B a r - t a l m k.

Irodalom.

„Othon” szépirodalmi s ismeretterjesztő havi közöny. Szerkeszti Závodszky Károly, kiadja Kókai Lajos, januári füzet.

A ki élvezetes, s a nyugati népek irodalmának színvonala föltözev olvassmányban akar gyönyörködni, annak ösztintén ajánljuk, hiszen elő arra a folyóirat, melynek címét köztünk kezdetén olvashatja Hogy nem mindennapi termékekkel lesz dolga, azt következetheti már abból is, hogy a „Nemzeti Hírlap” újdonsági rovatában érdemesnek tartja azt meg-támadni. — A mely irodalmi műre pedig Toldy Pista ur olymp costümben debütizott, erköl-csös muzsái festett arczcskéikait elhunortni méltóztatnak, arról ab inávis megtehetünk gyözoedve, hogy legnagyobb hibája a tisztesség, no meg az, hogy nőök, leányunk is pirulás nélkül elolvashatja.

„Legújabb költöink s a közönség.” Ily című esztetikai értekezés nyitja meg a füzet tartalmát Szana Tamás tollából. Szana sajátja hogy ma na-ság a költészet kedvelőinek gyer száma leginkább az ifjuság s a nők körére szorítokzik, míg a komolyabb rész üres ábrán-doknak tartván az egész költészetet, nem fog-lalkozik vele. S ennek ökat abban találja, mert költöink nem úgy írnek, hogy koruk viszhang-ja lehetnének, iles sentimentálisus cseng bong rimikben, ahelyett hogy a nemzet és emberiség mélyebb érdekei képviseléseire vala-ki közölök vállalkozzék. Szóval a modern esz-mek helyét követelnek maguknak az irodal-mban, s mindaddig míg erről nem zengnek a költök, öket kárhoztassuk, ne a közönséget, ha irodalmi viszonyaink nyomorúságos volta felett keseregünk.

A királyok ellen” Petöfi költeménye. Az „Atheneum” díszkiadásából kimaradt, mintha bizony az ilyfajta költemények nem a történe-lenhez tartoznának, éppen úgy, mint a függet-le-segi nyilatkozat, s más forradalmi kiáltvány, melyek emlék gyánant hasonlólag újból ki-adtattak. (Folyt. köv.)

Felolvas szerkesztő: Szabó Antal. Fömuunkatárs: Hamar László.

HIRDETÉSEK

MEGHÍVÁS. A „debreczeni ipar és kereskedelmi bank“ t. cz. részvényesei folyó évi február hó 28-án délelött 10 órakor a város-háznál tartandó 7-ik rendes közgyűlésre azon megjegyzéssel hivatnak meg, hogy mindazok kik ott megjelenni szándékoznak, részvényeiket az alapszabályok 30., 31. és 32. §-ai értelmében a közgyűlés előtt legálább nyolcz nappal és így legkésőbb t. évi február 20-ig a társulat pénz-táránál, az onnan nyerendő térítvény és belépti jegy mellett letenni ne terheltessenek. A közgyűlés tárgyai: 1. Az igazgatóságnak tizleti jelentése a mult 1873. évről. 2. A zárszámadásnak a számvizsgáló bizottsági jelentés-sel együttes előterjesztése. 3. As 1874. évi osztalék meghatározása. 4. Az igazoló választmányba három tagnak a részvényesek sorából általános szótöbbséggel megválasztása. 5 A számvizsgáló bizottság megválasztása. 6. Két részvényes tag által beadott indítvány tárgyalása. Debreczen, 1875. január 20. Az igazgatóság.

Haszonbérlet. Wahrman Mór ur kisvárdai uradalmához tartozó alábbi birtokok 1876. év elsejétől 12 évre, különállólág, haszon-bérbe adandók, éspedig: 1) A Debreczentől 1 órányira levő, kitünő talaju 1717 ²¹⁴/₁₂₀₀ h. szántóföld, 58 ⁷⁸/₁₂₀₀ h. kaszáló, 30 ⁶²⁷/₁₂₀₀ h. legelő, és 836 ⁹⁸¹/₁₂₀₀ h. erdőből álló, összesen 2642 ¹⁹/₁₂₀₀ h. terjedelmű, gazdasági épületekkel kellően felszerelt Sz-nygyörgy pusztá, az ott gyakorolható italmérsi és vadászati jogokkal együtt. 2) A kisvárdai vasutállomástól 1 óra távolra, Döge község határában fekvő 787 holdnyi, mintegy ³/₅ részben kalló-földből álló, jó minőségű árvmentes, gazdasági épületekkel ellátott tagosított birtok. Az ugarfölkék megmívelése és el-vetése, mindenik birtokban, már a folyó év folytán az új bérlő által lesz esz-közlendő. A bérleni kívánók bővebben érte-kezhetnek vagy személyesen fentnevez-tett birtokok ural Budapestent, lakásán, akademiautca 14. sz. a vagy az alul-írottal Kisvárdán. Szepessy Mihály, urad. tisztartó. 1—3.

Báli idényre! Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek becses figyel-mébe ajánlani: Legyezöimet. GLACÉ KESZTYÜK 1. 2. 3. 4. 5. gombbal. Férfi nyakkendők kezelők, gallérok. valamint női függök a lagesinosabb kiállításban, karperecz, inggombok, melyeket a legjutányosabb árban kaphatni Jermy Kálmán norinbergi és diszmű áru üzletében Debreczen, főpiacz, Csanak-ház. Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan esz-közöltetnek.